

Uwaga! Treść komunikatu może ulec **zmianie** w przypadku wystąpienia nowych okoliczności, w tym ustanowienia nowych uregulowań prawnych, w szczególności na poziomie prawodawstwa krajowego.

Mając na uwadze aktualną sytuację epidemiologiczną i jej niewątpliwie negatywny wpływ na realizację projektów współfinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego (dalej: EFS) przedstawiam stanowisko Instytucji Zarządzającej RPO WK-P (dalej: IZ RPO) w zakresie działań zaradczych podejmowanych przez beneficjentów oraz uczestników projektów EFS w kontekście ich wpływu na kwalifikowalność wydatków w ramach projektu.

1. IZ RPO informuje, że możliwe będzie **kwalifikowanie wydatków związanych z niezrealizowanymi**, w związku z zagrożeniem koronawirusem, działaniami projektowymi (m.in. odwołane wizyty zagraniczne i krajowe, szkolenia, konferencje, spotkania) pod warunkiem:
  - zaciągnięcia przez beneficjenta zobowiązań na ten cel przed 13.03.2020 r. (zgodnie z [komunikatem z 13 marca 2020 r.](#) w tym zakresie);
  - udokumentowania braku możliwości odzyskania poniesionych na ten cel środków (odzyskanie kosztów rezerwacji lub zaliczek od dostawców i usługodawców zakończyło się niepowodzeniem)
  - przekazania uzasadnienia powodów odwołania planowanej formy wsparcia (np. ograniczenie możliwości wjazdu do danego kraju w związku z zagrożeniem koronawirusem, odwołanie targów itp. przez organizatora z powodu zagrożenia korona wirusem oraz brak zgody uczestników projektu na udział np. w szkoleniu).
2. W przypadku kosztów funkcjonowania placówek utworzonych ze środków EFS, takich jak np. placówki opieki nad dziećmi do lat trzech, dzienne domy pobytu, **możliwe będzie kwalifikowanie kosztów stałych funkcjonowania miejsc opieki** (w tym kosztów personelu), które muszą być ponoszone pomimo braku podopiecznych w placówce. Niemniej jednak w nawiązaniu do [komunikatu IZ RPO z 13 marca 2020 r.](#) w przypadku projektów z zakresu usług opiekuńczych, celem minimalizacji negatywnych skutków ograniczenia podstawowego wsparcia projektowego w związku z zagrożeniem epidemiologicznym, IZ RPO rekomenduje zamianę stacjonarnych form opieki na opiekę świadczoną w miejscu zamieszkania uczestnika na tyle na ile będzie to możliwe, z zachowaniem należytych procedur i środków ochrony sanitarnej. **Koszty związane z dostosowaniem form opieki do aktualnych wymagań uczestników będą uznawane za kwalifikowalne.**
3. W przypadku **stypendiów stażowych jako wystarczające potwierdzenie udokumentowania niezdolności do wykonywania zadań** wynikających z odbywania stażu uznawane będą **oświadczenia uczestników** dotyczące między innymi konieczności opieki nad dzieckiem w wieku do lat 8, oświadczenia o zawieszeniu działalności przedsiębiorstwa, w którym odbywa się staż czy konieczności przybywania uczestnika w miejscu zamieszkania (mając na uwadze troskę o dobro wszystkich zaangażowanych w te procesy osób honorowanie będą oświadczenia bez konieczności osobistego lub elektronicznego podpisu w momencie ich składania - w miarę

możliwości takie podpisy będą zebrane od uczestników po zmniejszeniu zagrożenia epidemiologicznego w kraju).

4. IZ RPO prosi Beneficjentów o bieżące i regularne informowanie IZ RPO, za pośrednictwem systemu SL2014 lub zdalnie (telefonicznie lub mailowo) opiekuna projektu, o aktualnej sytuacji oraz stanie realizacji projektu, w tym o **występujących opóźnieniach, problemach, trudnościach**.
5. IZ RPO dopuszcza wprowadzanie zmian w treści wniosków o dofinansowanie mających na celu **wydłużenie okresu realizacji projektu, zmiany wartości budżetu projektu, dostosowanie harmonogramów realizacji projektu do nowych warunków, dostosowanie oferty projektu/wsparcia do zmienionych potrzeb uczestników**, w tym np. wprowadzenie, w przypadku projektów, w których jest to możliwe oraz wskazane, **zdalnych form wsparcia** czy ponoszenie **dotychczasowych wydatków związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa uczestnikom/personelowi projektu**. Jednocześnie z uwagi na fakt, że sytuacja poszczególnych podmiotów może być różna i wynikać zarówno ze specyfiki danego projektu, stadium jego realizacji, jak i obszaru działalności beneficjenta, każda propozycja beneficjenta, zasadność podejmowanych działań i kwalifikowalność wydatków z tym związanych, będą rozpatrywane indywidualnie, także w sytuacji ich **sprzeczności z obowiązującymi kryteriami wyboru projektu**.
6. W przypadku projektów edukacyjnych w związku ograniczeniem pracy szkół (zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z 20 marca 2020 r. w sprawie szczególnych rozwiązań w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 (Dz. U. poz. 493)) IZ RPO zaleca beneficjentom tymczasowe zawieszenie działań projektowych oraz wprowadzanie zmian (np. zmian harmonogramu realizacji, wydłużenia okresu realizacji projektu) mających na celu umożliwienie realizacji zajęć dodatkowych w późniejszym terminie z pominięciem zastosowania form zdalnych. Głównym celem nauczania w formie zdalnej winna być realizacja podstawy programowej. Zajęcia realizowane w ramach projektów współfinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego mają natomiast charakter uzupełniający/dodatkowy, a szczegóły ich realizacji zostały przewidziane we wniosku o dofinansowanie projektu.
7. IZ RPO dopuszcza **wydłużenia terminów składania wniosków o płatność** na prośbę beneficjenta, w związku zaistniałą sytuacją.
8. W przypadku ostatecznych odbiorców projektów, którym w ramach projektu przyznano dotacje lub pożyczki na rozpoczęcie działalności gospodarczej – wprowadza się **możliwość czasowego zawieszenia prowadzonej działalności gospodarczej**. Okres zawieszenia działalności w związku ze skutkami koronawirusa nie będzie traktowany jako naruszenie wymogu trwałości. Okres ten jednak nie będzie wliczany do wymaganego okresu utrzymania działalności gospodarczej a zatem po ponownym podjęciu działalności będzie ona musiała być prowadzona proporcjonalnie dłużej o okres jej zawieszenia.

9. W zakresie projektów dotyczących przede wszystkim **obszaru usług społecznych**, w szczególności dedykowanych osobom potrzebującym wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, IZ RPO przygotowała **listę alternatywnych form wsparcia oraz działań możliwych do podjęcia w celu łagodzenia negatywnego wpływu pandemii** (niemniej IZ RPO nie widzi przeciwwskazań do odpowiedniego wykorzystania poniższych propozycji działań również w pozostałych projektach współfinansowanych z EFS w ramach RPO WK-P, w zależności od zidentyfikowanych potrzeb):

- zakup środków do dezynfekcji, środków ochrony indywidualnej w celu umożliwienia realizacji projektów w bezpiecznych warunkach;
- realizacja wsparcia psychologicznego w formie rozmów telefonicznych oraz przy użyciu innych form komunikacji zdalnej (jeżeli odbiorca ma możliwość skorzystania z niej);
- dostarczanie żywności w postaci gotowych posiłków do drzwi z zachowaniem środków ostrożności osobom i rodzinom będących w sytuacji kryzysowej dot. np. osób starszych, osób w okresie kwarantanny – możliwe zagwarantowanie usługi opiekuńczej w postaci opieki sąsiedzkiej związanej z pomocą OPS w dostarczaniu posiłków „do drzwi”;
- opracowywanie zestawów materiałów i ćwiczeń, dostosowanych do możliwości psychoruchowych podopiecznych i ich cyklicznie przekazywanie w formie elektronicznej lub drukowanej (w zależności od potrzeby);
- w przypadku długoterminowej opieki środowiskowej i w sytuacjach tego wymagających – wizytowanie środowisk, z zachowaniem odpowiednich środków bezpieczeństwa (po uprzednim wywiadzie epidemiologicznym i z odpowiednim wyposażeniem: maseczki, rękawiczki jednorazowe, środki do dezynfekcji, żele antybakteryjne);
- wydawanie posiłków na miejscu (z zachowaniem odpowiednich środków ostrożności) – gotowe dania i ciepłe posiłki;
- dowożenie posiłków;
- robienie zakupów: produktów codziennych, jak i leków;
- świadczenie interwencyjnego transportu;
- wsparcie opiekunów faktycznych poprzez teleporady z psychologiem, doradcą zawodowym, prawnikiem, terapeutą;
- prowadzenie wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego;
- udostępnianie pomieszczeń w dziennych domach pobytu pod miejsca na kwarantannę;
- współpracę z ośrodkami pomocy społecznej w celu rekrutowania środowisk do objęcia pomocą i wsparciem, skupienie się przede wszystkim na środowiskach najbardziej potrzebujących, takich, gdzie nie może być i nie jest realizowana pomoc sąsiedzka lub nie ma rodziny;
- współpracę np. podmiotami medycznymi np. w sytuacji konieczności pilnej konsultacji medycznej, czy diagnostyki urazu osób objętych wsparciem;
- zaangażowanie wolontariuszy w działania projektowe (do robienia zakupów i ich dostarczania osobom potrzebującym).

Skorzystanie z powyższego katalogu jest możliwe tylko przy zachowaniu niezbędnych środków bezpieczeństwa dla odbiorców wsparcia, jak i personelu projektu i innych osób zaangażowanych do jego realizacji, a także o ile pozostaje w zgodzie z przepisami prawa wprowadzanymi przez Rząd RP w związku z sytuacją epidemiczną w kraju.

IZ RPO opracowuje aktualnie wykaz dokumentów niezbędnych dla udokumentowania powyższych działań.

Dodatkowo informuję, iż ze względu na zmiany organizacji pracy w Urzędzie Marszałkowskim, tj. wprowadzenie pracy zdalnej dla pracowników urzędu oraz innych działań, podejmowanych w celu przeciwdziałania rozprzestrzenianiu się COVID-19, **kontakt telefoniczny z pracownikami Urzędu Marszałkowskiego może być w najbliższych tygodniach utrudniony**. Zalecamy kontakt mailowy bądź za pośrednictwem systemu SL 2014.